

ที่ มท ๐๔๐๙.๖/๒๑๔๔๑

กรมการพัฒนาชุมชน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา

๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารรัฐประศาสนภักดี

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กทม. ๑๐๒๑๐

๒๓ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง แนวทางการดำเนินงานการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่
ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด

อ้างถึง หนังสือกรมการพัฒนาชุมชน ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๔๐๙.๖/๒๑๔๔๗ ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แนวทางการดำเนินงานการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนา จำนวน ๑ ชุด
คุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”
๒. เกณฑ์การประเมินศักยภาพพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน ๑ ชุด
ตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมการพัฒนาชุมชนอนุมัติโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนา
คุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” ในพื้นที่เป้าหมาย ๗๓ จังหวัด
๕๗๕ อำเภอ ๓,๒๔๖ ตำบล ๖๖,๗๘๗,๙๑๖,๔๐๐ บาท (สี่พันเจ็ดร้อยแปดสิบเจ็ดล้านเก้าแสน
หนึ่งหมื่นหกพันสี่ร้อยบาทถ้วน) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้การน้อมนำหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ในรูปแบบ “โคก หนอง นา โมเดล” ด้วยการพัฒนาพื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบ
“โคก หนอง นา โมเดล” ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับตำบลและระดับครัวเรือน และเพื่อฟื้นฟู
เศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชน ผ่านการสร้างงานสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร แรงงานและบัณฑิตจบใหม่ แรงงาน
ที่อพยพกลับท้องถิ่นและชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ในช่วงวิกฤตการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ
ไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) และได้แจ้งจังหวัดดำเนินโครงการ/กิจกรรมในพื้นที่ดำเนินการเป้าหมาย
ความละเอียดแจ้งแล้วนั้น

ในการนี้ โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่
“โคก หนอง นา โมเดล” ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว และเพื่อให้การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต
ตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” สามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง
และเห็นผลเป็นรูปธรรม เป็นศูนย์เรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต มีศักยภาพและความสามารถในการส่งเสริม
การเรียนรู้ของประชาชนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
และหลักทฤษฎีใหม่สู่การปฏิบัติเพื่อการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน กรมการพัฒนาชุมชนจึงขอให้จังหวัด
มอบหมายสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ดำเนินการดังนี้

๑. ศึกษาแนวทางการดำเนินงานการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลัก
ทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๘) และเกณฑ์การประเมิน
ศักยภาพพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”
รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

/๒. ขับเคลื่อน...

๒. ขับเคลื่อนการดำเนินงานการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” ตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๓. รายงานผลการดำเนินงาน ตามข้อ ๒ ให้กรรมการพัฒนาชุมชนทราบหลังดำเนินการเสร็จสิ้น ภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๕

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการ

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมคิด จันทมฤก)

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

กลุ่มงานส่งเสริมการเรียนรู้ชุมชน

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๖๑๓๒

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๙๑๒-๓

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@cdd.mail.go.th

แนวทางการดำเนินงาน
การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”
(ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๘)

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” เป็นศูนย์เรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต และมีขีดความสามารถในการส่งเสริม การเรียนรู้ของประชาชนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างเป็นรูปธรรม

๒. เพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”

แนวทาง/วิธีการ/ขั้นตอนการดำเนินงาน

การขับเคลื่อนการดำเนินงานการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

๑. จัดตั้งกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” สู่การเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับต่าง ๆ เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ส่งเสริมสนับสนุน ให้คำปรึกษา แนะนำ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างเป็นรูปธรรม

แนวทางการดำเนินงาน : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/อำเภอ ดำเนินการดังนี้

๑) แสวงหาความร่วมมือการพัฒนาในประเด็นที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงาน การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๘) จาก ๗ ภาคส่วนในพื้นที่ ประกอบด้วย ภาครัฐ ภาควิชาการ ภาคศาสนา ภาคประชาชน ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคสื่อมวลชน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนด้านการพัฒนาองค์ความรู้ การบริหารจัดการ การตลาด งบประมาณ และอื่น ๆ โดยให้พิจารณาจากบันทึกข้อตกลงความร่วมมือที่เกี่ยวข้อง ร่วมด้วยเป็นลำดับแรก เช่น ๑) บันทึกข้อตกลงความร่วมมือบทบาทในการเกื้อหนุนระหว่างวัดและชุมชน ให้มีความสุขอย่างยั่งยืน ระหว่าง ฝ่ายสาธารณสงเคราะห์ของมหาเถรสมาคม กระทรวงมหาดไทย และสถาบัน เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ๒) บันทึกความร่วมมือทางวิชาการ โครงการพัฒนาพื้นที่ ต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ โคก หนอง นา โมเดล ระหว่าง คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กรมการพัฒนาชุมชน และสมาคมศิษย์เก่าวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ ๓) บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย กับ มูลนิธิรักษาดินรักษาน้ำ (Earth Safe Foundation) ที่ทำขึ้นเพื่อประกาศเจตนารมณ์ในการร่วมมือเพื่อส่งเสริม การใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านให้มีระบบเศรษฐกิจชุมชนมั่นคง และเพื่อพัฒนาครอบครัวพัฒนาให้สามารถผลิตพืชผลทางการเกษตรที่มีมาตรฐานในการเพาะปลูก

๒) แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” สู่การเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับจังหวัด/อำเภอ ที่ประกอบด้วยภาคีการพัฒนาในพื้นที่ทั้ง ๗ ภาคส่วนและเหมาะสม

๒. ประเมินศักยภาพพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” เพื่อวิเคราะห์ความพร้อมและความสามารถในการเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

แนวทางการดำเนินงาน : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอดำเนินการร่วมกับกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบฯ ระดับอำเภอ ดำเนินการดังนี้

๑) ประเมินศักยภาพพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” ตามแบบประเมินที่กรมการพัฒนาชุมชนกำหนด

๒) จัดระดับความพร้อมของพื้นที่ต้นแบบตามเกณฑ์การประเมิน (๓ ระดับ ได้แก่ ระดับ A : ต้นแบบศูนย์เรียนรู้ ระดับ B : เสริมสร้างสู่ต้นแบบ และ ระดับ C : ปรับตัวสู่การพัฒนา) วิเคราะห์ แยกแยะ ปัญหาและความต้องการเพื่อการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน หรือต่อยอดขยายผลการดำเนินงานเพื่อเป็นศูนย์เรียนรู้ที่มีคุณภาพและมีชีวิต

เครื่องมือ : เกณฑ์การประเมินศักยภาพพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” กรมการพัฒนาชุมชน

๓. วิเคราะห์และจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ต้นแบบฯ ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพปัญหา ความต้องการและความพร้อมของพื้นที่ เพื่อให้สามารถเป็นศูนย์การเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต มีคุณภาพ และขีดความสามารถในการส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีได้อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีศักยภาพ และความสามารถขยายผลการปฏิบัติสู่พื้นที่โดยรอบ โดยคำนึงถึงโอกาสในการต่อยอดขยายผลและความคุ้มค่า

แนวทางการดำเนินงาน : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอร่วมกับกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบฯ ระดับอำเภอ และเจ้าของแปลงพื้นที่เป้าหมาย ร่วมกันกำหนดแนวทางและจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนา ศักยภาพพื้นที่ต้นแบบฯ ที่สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการ และความพร้อมของพื้นที่ โดยนำผลการประเมิน ศักยภาพพื้นที่ต้นแบบฯ มาพิจารณาประกอบกับกลยุทธ์การพัฒนา ดังนี้

กลยุทธ์การพัฒนา

๑. การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ : Place ดำเนินการภายใต้ ๓ หลักการ ประกอบด้วย

ซ่อม หมายถึง การซ่อมแซม ปรับปรุง องค์ประกอบทางกายภาพของพื้นที่ต้นแบบฯ ให้มีความสมบูรณ์ เป็นรูปเป็นร่างชัดเจน เหมาะสมกับการเป็นพื้นที่เรียนรู้ ได้แก่ โคก หนอง นา คลองไส้ไก่ คันนา ทองคำ ด้วยวิธีการขุด แต่ง เติม โดยผ่านกิจกรรมการเอามื้อสามัคคี หรือตามความเหมาะสม

เสริม หมายถึง การเติมเต็มองค์ประกอบทางกายภาพให้พื้นที่ต้นแบบมีศักยภาพและความพร้อม เป็นแหล่งเรียนรู้ เช่น

- ▶ ความรู้และนวัตกรรมการใช้ประโยชน์ในพื้นที่อย่างคุ้มค่า เช่น การใช้พลังงานทดแทน
- ▶ ความร่มรื่น เช่น การแลกเปลี่ยนพันธุ์ไม้ สร้างความหลากหลาย
- ▶ กระบวนการถ่ายทอดความรู้ เช่น การสร้างสื่อเรียนรู้ การจัดการความรู้ที่สอดคล้อง

กับองค์ประกอบทางกายภาพของพื้นที่ต้นแบบ

สร้าง หมายถึง การจัดให้มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน (ขนาดเล็ก) ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และสอดคล้องกับสภาพแปลงพื้นที่ต้นแบบ เช่น ถนน เส้นทางเดิน ป้ายบอกทาง/แหล่งเรียนรู้ ฐานเรียนรู้ โรงเรือน จุดพักผ่อน หรืออื่น ๆ

๒. การพัฒนาคนและเครือข่าย : People ประกอบด้วย

ครูพาทำ หมายถึง การสร้างและพัฒนาครูพาทำให้เป็นวิทยากรมืออาชีพด้านการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต ดังนี้

๑) พัฒนาผู้เข้าร่วมโครงการให้เป็นครูพาทำ เป็นผู้รู้ (GURU) ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบตาม หลักทฤษฎีใหม่ รูปแบบ โคก หนอง นา ที่มีศักยภาพ และเป็นตัวอย่างของการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติจนเป็นวิถี (Brand Ambassadors โคก หนอง นา พัฒนาชุมชน)

๒) ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการถ่ายทอดและสร้างสื่อการเรียนรู้

๓) สร้างเครือข่ายทีมวิทยากร ครูกระบวนการ ครูกลไกกรรม ครูพาทำ

๔) ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมครูพาทำเป็นผู้นำจิตอาสาพัฒนาชุมชน

คลัสเตอร์ (Cluster) หมายถึง การส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการรวมตัวกันของเจ้าของแปลงพื้นที่ต้นแบบที่ดำเนินกิจกรรมในลักษณะเดียวกันหรือเชื่อมโยง เพื่อให้เกิดการเกื้อหนุน ช่วยเหลือ เกื้อกูลและส่งเสริมกันและกัน ในลักษณะกลุ่มสนใจ กลุ่มกิจกรรม หรือกลุ่มที่มีปัญหาเฉพาะด้าน เช่น กลุ่มการผลิตทางการเกษตร อาทิ กลุ่มผู้ปลูกพืชสมุนไพร กลุ่มผู้ปลูกกล้วย กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา หรือกลุ่มด้านการแปรรูป กลุ่มการตลาด หรือเครือข่ายครูพาทำที่มีความเชี่ยวชาญด้านเดียวกัน เป็นต้น

เยาวชน คน “โคก หนอง นา” (Start Up) หมายถึง การสร้างเยาวชนคนสายพันธุ์ใหม่สืบทอดแนวคิดและภูมิปัญญาการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ในรูปแบบ โคก หนอง นา โดยการ

๑). ค้นหาเยาวชน กลุ่มคนวัยรุ่น ที่มีความสนใจ ชื่นชอบและ/หรือเข้าใจการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและหลักทฤษฎีใหม่ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต

๒) บ่มเพาะเยาวชน คน “โคก หนอง นา” เป็นผู้นำสายพันธุ์ใหม่ นำการเปลี่ยนแปลงและสืบทอด/สืบสานภูมิปัญญาจากรุ่นสู่รุ่น

๓) สร้างเครือข่ายทีมเยาวชน คน “โคก หนอง นา” แลกเปลี่ยนเรียนรู้และต่อยอดขยายผล

๓. การพัฒนาผลผลิตและผลิตภัณฑ์ : Product ประกอบด้วย

ผลผลิตปลอดภัย หมายถึง การสร้างความมั่นคงทางอาหารเพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน โดยการ

- ▶ สร้างเกษตรปลอดภัย/เกษตรอินทรีย์
- ▶ สร้างกระแส “โคก หนอง นา แหล่งอาหารเพื่อสุขภาพ เสริมสร้างภูมิคุ้มกัน”

ออมและแบ่งปัน หมายถึง การเสริมสร้างความมั่นคงทางสังคมเพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน โดยการ

- ▶ ส่งเสริมธนาคารเมล็ดพันธุ์ ธนาคารผลผลิต
- ▶ ส่งเสริมการออม หรือจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต การรณรงค์เพิ่มสมาชิก

และเพิ่มเงินสัจจะ

- ▶ ส่งเสริมการแบ่งปันกันเอง/ครัวเรือนยากจน/กลุ่มเปราะบาง เช่น ผลผลิต เมล็ดพันธุ์

แปรรูปและพัฒนาผลิตภัณฑ์ หมายถึง การเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจเพื่อการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืน โดยการ

- ▶ ส่งเสริม ๑ พื้นที่ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (HLM) ให้มี ๑ ผลผลิต สู้ตลาด
- ▶ ส่งเสริม ๑ พื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (CLM) ให้มี ๑ ผลิตภัณฑ์ OTOP
- ▶ ส่งเสริมการอนุรักษ์และสร้างมูลค่าเพิ่มให้อาหารพื้นถิ่น
- ▶ สร้างคลัสเตอร์ หรือเครือข่ายผลผลิต แปรรูป และการตลาด

๔. การส่งเสริมการตลาด : Promotion หมายถึง การส่งเสริมการตลาดและจัดจำหน่าย ผลผลิตและผลิตภัณฑ์ในพื้นที่ต้นแบบและพื้นที่ใกล้เคียง ใน ๓ ระดับ ได้แก่

ระดับชุมชน ได้แก่ การส่งเสริมการตลาดในรูปแบบ ตลาดนัดชุมชน รถพุ่มพวง ตลาดในแปลงพื้นที่ต้นแบบ ร้านค้าชุมชน ร้านจำหน่ายสินค้าเบ็ดเตล็ด ช่องทางค้าขายออนไลน์อย่างง่าย เช่น กลุ่มไลน์ขายของชุมชน ไรเดอร์ชุมชน และตลาดเชิงสร้างสรรค์เชื่อมโยงชุมชนท่องเที่ยว หรือวิถีชีวิตที่เป็นอัตลักษณ์ เป็นต้น

ระดับจังหวัด ได้แก่ การส่งเสริมการตลาดในรูปแบบตลาดนอกชุมชน เชื่อมโยง OTOP Trader บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด/เครือข่าย OTOP ระดับจังหวัด ตลาดขายส่งผลผลิต “โคก หนอง นา” ตลาด ๔ ร หรือ “โคก หนอง นา” ออนไลน์ เป็นต้น

ระดับประเทศ ได้แก่ การส่งเสริมการตลาดในรูปแบบเชื่อมโยง OTOP Trader ประเทศไทย บริษัท ประชาธิปไตยรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด เครือข่าย OTOP ระดับภาค/ระดับประเทศ มูลนิธิรักษาดินรักษาน้ำ (Earth Safe Foundation) : มาตรฐานอินทรีย์วิถีไทย (Earth Safe Standard) ตลาดออนไลน์ และ E - commerce เป็นต้น

๕. ขยายผลและเผยแพร่ : Pass on Perfect หมายถึง การขยายผลการดำเนินงานและการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้เกิดผลเป็นที่ประจักษ์ต่อสาธารณะในวงกว้าง โดยการ

ถอดบทเรียน หมายถึง ดำเนินการค้นหา Best Practice ความสำเร็จของพื้นที่ต้นแบบ สักระยะห้องความรู้ด้วยกระบวนการถอดบทเรียนและเพื่อนำเผยแพร่สู่สาธารณะ

เผยแพร่ หมายถึง การนำองค์ความรู้ Best Practice เผยแพร่สู่สาธารณะด้วยช่องทางและรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสม ทันสมัย น่าสนใจ เช่น เอกสาร การจัดเวทีเสวนา การจัดนิทรรศการ การจัดตลาดนัดความรู้ หรือเว็บไซต์ หรือเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

ขยายผล หมายถึง พื้นที่ต้นแบบมีส่วนร่วมในการต่อยอดขยายผลกิจกรรมการพัฒนาอื่น เช่น การสร้างสัมมาชีพชุมชน สนับสนุนกิจกรรมสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี และขยายผลสู่ครัวเรือนหมู่บ้านที่ตั้งโดยรอบพื้นที่ต้นแบบ โดยดำเนินการร่วมกับเครือข่ายทีมครุพาทำในรูปแบบจิตอาสาพัฒนาชุมชน

๔. พัฒนาศักยภาพพื้นที่ต้นแบบฯ ตามแนวทางและแผนปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ต้นแบบที่กำหนด

แนวทางการดำเนินงาน : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอร่วมกับกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบฯ ระดับอำเภอ และเจ้าของแปลงพื้นที่เป้าหมาย ดำเนินการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบฯ ตามแผนปฏิบัติการที่กำหนด โดยบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อการส่งเสริม สนับสนุน ขยายผลและต่อยอดให้การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบเป้าหมายบรรลุวัตถุประสงค์

๕. กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษาแนะนำ และถอดบทเรียนความสำเร็จการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ต้นแบบฯ

แนวทางการดำเนินงาน : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/อำเภอ ร่วมกับกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบฯ ระดับอำเภอ/จังหวัด ดำเนินการดังนี้

๑) กำกับ ติดตาม สนับสนุน และให้คำปรึกษาแนะนำการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบฯ อย่างต่อเนื่องและเป็นระยะ โดยดำเนินการได้ในรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม เช่น การลงพื้นที่ หรือจัดทำระบบรายงานออนไลน์

๒) ค้นหาและถอดบทเรียนความสำเร็จพื้นที่ต้นแบบที่สามารถเป็นศูนย์การเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต มีขีดความสามารถในการส่งเสริมการเรียนรู้ของคนในชุมชนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีได้อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีศักยภาพและความสามารถในการขยายผลการปฏิบัติสู่พื้นที่โดยรอบ (Best Practice)

๓) เผยแพร่และยกย่องเชิดชูเกียรติ พื้นที่ต้นแบบที่มีผลการดำเนินงานดีเด่น (Best Practice)

๖. ประเมินผล สรุปและรายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ต้นแบบ

แนวทางการดำเนินงาน :

๑) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/อำเภอ ร่วมกับกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบฯ ระดับอำเภอ/จังหวัด ประเมินผล สรุปและรายงานผลการดำเนินงานการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ต้นแบบฯ

๒) กรมการพัฒนาชุมชน (ส่วนกลาง) ประเมินความสำเร็จการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบฯ เพื่อประเมินผลการดำเนินงานและกำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบเพื่อก้าวสู่การเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามเป้าหมายที่กำหนดต่อไป

กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย

๑. ผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” : พื้นที่ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for quality of life : HLM) ระดับครัวเรือน จำนวน ๒๔,๘๒๐ คน

๒. ผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” : พื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Community Lab Model for quality of life : CLM) ในระดับตำบล จำนวน ๓๓๗ คน

พื้นที่ดำเนินการ

หมายถึง พื้นที่สมัครและเข้าร่วมโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ ประกอบด้วย

๑. พื้นที่ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for quality of life : HLM) ระดับครัวเรือน จำนวน ๒๔,๘๒๐ แปลง

๒. พื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Community Lab Model for quality of life : CLM) ระดับตำบล จำนวน ๓๓๗ แปลง

หน่วยดำเนินการ

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ

ระยะเวลาดำเนินการ

๔ ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๘)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

มีศูนย์การเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ที่มีชีวิต มีขีดความสามารถในการส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชนเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีได้อย่างเป็นรูปธรรม และเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีศักยภาพและความสามารถในการขยายผลการปฏิบัติสู่พื้นที่โดยรอบ

ตัวชี้วัด

จำนวนศูนย์เรียนรู้ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ที่มีศักยภาพและความสามารถในการขยายผลการปฏิบัติสู่พื้นที่โดยรอบ ดังนี้

ปี	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘
ร้อยละ	๓๐	๕๐	๗๐	๙๐

แผนปฏิบัติการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน	ระยะเวลา	ผู้รับผิดชอบ
๑	จัดตั้งกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” สู่การเป็นศูนย์เรียนรู้ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ระดับต่าง ๆ	เม.ย. - พ.ค. ๒๕๖๕	สพจ./สพอ.
๒	ประเมินศักยภาพพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” <i>* รายงานผลการประเมินฯ ส่งให้กรมฯ</i>	๑ - ๒๐ พ.ค. ๒๕๖๕ <i>ภายใน ๒๕ พ.ค. ๖๕</i>	สพจ./สพอ. สพจ./สสช.
๓	วิเคราะห์และจัดทำแผนการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ต้นแบบที่สอดคล้องและเหมาะสมกับปัญหา ความต้องการ และความพร้อมของพื้นที่	พ.ค. ๒๕๖๕	สพอ.
๔	พัฒนาศักยภาพพื้นที่ต้นแบบ ตามแนวทางและแผนปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพพื้นที่ต้นแบบ	มิ.ย. - ส.ค. ๒๕๖๕	สพอ.
๕	กำกับ ติดตาม ให้คำปรึกษา แนะนำ และถอดบทเรียนความสำเร็จการพัฒนาคุณภาพพื้นที่ต้นแบบ	ก.ค. - ส.ค. ๒๕๖๕	สพจ./สพอ.
๖	ประเมินผล สรุปและรายงานผลการดำเนินการพัฒนาคุณภาพพื้นที่ต้นแบบ	ก.ย. ๒๕๖๕	ส่วนกลาง/สพจ./ สพอ.

เกณฑ์การประเมินศักยภาพ

พื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”
กรมการพัฒนาชุมชน

ประกอบด้วย องค์ประกอบ ๕ ด้าน ๒๐ ตัวชี้วัด ๑๐๐ คะแนน

องค์ประกอบ	จำนวนตัวชี้วัด	คะแนน
ด้านที่ ๑ สถานที่ : Place	๖	๓๐
ด้านที่ ๒ วิทยาการ : People	๕	๒๕
ด้านที่ ๓ ผลผลิตและผลิตภัณฑ์ : Product	๔	๒๐
ด้านที่ ๔ การตลาดและการประชาสัมพันธ์ : Promotion	๓	๑๕
ด้านที่ ๕ การบริหารจัดการ	๒	๑๐
รวม	๒๐	๑๐๐

หลักการประเมิน

พิจารณาจากสภาพพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” เจริญประจักษ์ และสอบถาม/สัมภาษณ์ เจ้าของแปลงและ/หรือผู้เกี่ยวข้อง โดยผู้ประเมินให้คะแนนในแต่ละข้อ เป็น ๓ ระดับ คือ ๐ คะแนน ๓ คะแนน และ ๕ คะแนน (ต้องเป็นคะแนนจำนวนเต็ม)

การลงคะแนน

ผู้ประเมินจะต้องประชุมให้คะแนนแต่ละข้อโดยมีมติร่วมกันเป็นเอกฉันท์ หากมีความเห็นไม่ตรงกันให้ยึดเสียงส่วนใหญ่

การคิดคะแนน

นำคะแนนในแต่ละข้อมารวมกัน

การผ่านเกณฑ์ประเมิน

พื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” ที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน คือ พื้นที่ต้นแบบฯ ที่ได้คะแนนรวม ร้อยละ ๖๐ ขึ้นไป โดยมีระดับผ่านเกณฑ์ ๓ ระดับ ดังนี้

ระดับ A ต้นแบบศูนย์เรียนรู้	ค่าคะแนน	๘๑ - ๑๐๐ คะแนน
ระดับ B สร้างเสริมสู่ต้นแบบ	ค่าคะแนน	๖๑ - ๘๐ คะแนน
ระดับ C ปรับตัวสู่การพัฒนา	ค่าคะแนน	น้อยกว่าหรือเท่ากับ ๖๐ คะแนน

เกณฑ์การประเมินศักยภาพ
พื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”
กรมการพัฒนาชุมชน

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลพื้นที่ต้นแบบฯ

๑. ประเภทพื้นที่

- ☐ พื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Community Lab Model for Quality of Life : CLM) ระดับตำบล
- ☐ พื้นที่ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for Quality of Life : HLM) ระดับครัวเรือน

๒. ชื่อ - สกุล เจ้าของแปลง บ้านเลขที่ หมู่ที่

หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด

โทรศัพท์ติดต่อ

๓. วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน คะแนนที่ได้

ส่วนที่ ๒ เกณฑ์การประเมิน

ประกอบด้วย องค์ประกอบ ๕ ด้าน ๒๐ ตัวชี้วัด ๑๐๐ คะแนน

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ค่า คะแนน	คะแนน ที่ได้	หมายเหตุ
ด้านที่ ๑ สถานที่ : Place (๓๐ คะแนน)	๑. พื้นที่ “โคก” มีการปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง ปลูกไม้ ๕ ระดับ และทำตามหลักกสิกรรมธรรมชาติ เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ๐ คะแนน : ไม่มี ๓ คะแนน : มี แต่ต้องปรับปรุง ซ่อมแซม เสริมหรือเพิ่มเติม ๕ คะแนน : มีและอยู่ในสภาพสมบูรณ์ เอื้อต่อการเรียนรู้	๕		ระบุรายละเอียด เพื่อใช้เป็นข้อมูล ในการจัดทำ แผนการพัฒนา/ปรับปรุง
	๒. พื้นที่ “หนอง” สามารถเก็บน้ำเพียงพอต่อการใช้ตลอดปี มีการเลี้ยง สัตว์น้ำ มีคลองไส้ไก่ และหลุมขมครก เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ๐ คะแนน : ไม่มี ๓ คะแนน : มี แต่ต้องปรับปรุง ซ่อมแซม เสริมหรือเพิ่มเติม ๕ คะแนน : มีและอยู่ในสภาพสมบูรณ์ เอื้อต่อการเรียนรู้	๕		
	๓. พื้นที่ “นา” มีการปลูกข้าว มีการใช้ประโยชน์หลังเก็บเกี่ยว (ปลูกพืช) และมีการสร้างคันนาทองคำ เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ๐ คะแนน : ไม่มี ๓ คะแนน : มี แต่ต้องปรับปรุง ซ่อมแซม เสริมหรือเพิ่มเติม ๕ คะแนน : มีและอยู่ในสภาพสมบูรณ์ เอื้อต่อการเรียนรู้	๕		

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ค่า คะแนน	คะแนน ที่ได้	หมายเหตุ
	๔. มีฐานเรียนรู้ ๕ ฐาน ในพื้นที่ต้นแบบฯ ระดับชุมชน (CLM) และจุดเรียนรู้ตามหลักกิจกรรมธรรมชาติ ในพื้นที่ต้นแบบฯ ระดับครัวเรือน (HLM) เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ○ คะแนน : ไม่มี ๓ คะแนน : มี แต่ต้องปรับปรุง ซ่อมแซม เสริมหรือเพิ่มเติม ๕ คะแนน : มีและอยู่ในสภาพสมบูรณ์ เอื้อต่อการเรียนรู้ และพร้อมให้บริการเรียนรู้	๕		
	๕. มีการนำความรู้ใหม่ เทคโนโลยี หรือนวัตกรรม มาใช้ในการพัฒนาพื้นที่ เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ○ คะแนน : ไม่มี ๓ คะแนน : มี แต่ยังไม่สามารถเสริมสร้างการเรียนรู้ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ๕ คะแนน : มีและสามารถเสริมสร้างการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาพื้นที่อย่างชัดเจน	๕		
	๖. มีการจัดระเบียบสภาพแวดล้อมศูนย์เรียนรู้ ภูมิทัศน์ ป้ายชื่อศูนย์เรียนรู้ ป้ายฐานเรียนรู้/จุดเรียนรู้ ป้ายบอกทาง และเส้นทางเดินที่น่าสนใจ และเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ○ คะแนน : ไม่มี ๓ คะแนน : มี แต่ต้องปรับปรุง ซ่อมแซม ๕ คะแนน : มีและอยู่ในสภาพสมบูรณ์ และพร้อมให้บริการ	๕		
ด้านที่ ๒ วิทยากร : People (๒๕ คะแนน)	๑. มีครูพาทำ หรือวิทยากรประจำฐานเรียนรู้/จุดเรียนรู้ ในพื้นที่ต้นแบบฯ เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ○ คะแนน : ไม่มี ๓ คะแนน : มี แต่ไม่ครบทุกฐานเรียนรู้/จุดเรียนรู้ ๕ คะแนน : มีและพร้อมให้บริการ	๕		
	๒. ครูพาทำ หรือวิทยากรประจำฐานเรียนรู้/จุดเรียนรู้ ในพื้นที่ต้นแบบฯ มีองค์ความรู้และมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้อย่างเป็นระบบ เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ○ คะแนน : มีองค์ความรู้ แต่ไม่มีความสามารถในการถ่ายทอดฯ ๓ คะแนน : มีองค์ความรู้และมีความสามารถในการถ่ายทอด แต่ต้องได้รับการพัฒนา ๕ คะแนน : มีความสามารถในการถ่ายทอดฯ และพร้อมให้บริการอย่างมืออาชีพ	๕		

เกณฑ์ประเมินศักยภาพพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”

กลุ่มงานส่งเสริมการเรียนรู้ชุมชน | สสช.

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ค่า คะแนน	คะแนน ที่ได้	หมายเหตุ
	๓. ครูพาทำ หรือวิทยากรประจำฐานเรียนรู้/จุดเรียนรู้ ในพื้นที่ต้นแบบฯ สามารถจัดทำสื่อประกอบการถ่ายทอด และแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสม เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ๐ คะแนน : ครูพาทำฯ ไม่มีความสามารถจัดทำสื่อประกอบการถ่ายทอด และแผนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ๓ คะแนน : ครูพาทำฯ สามารถจัดทำสื่อประกอบการถ่ายทอด และแผนการเรียนรู้ แต่ต้องได้รับการพัฒนา ๕ คะแนน : ครูพาทำฯ สามารถจัดทำสื่อประกอบการถ่ายทอด และจัดทำแผนการเรียนรู้ได้เหมาะสมอย่างมืออาชีพ	๕		
	๔. ฐานการเรียนรู้/จุดเรียนรู้ ในพื้นที่ต้นแบบฯ มีสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม และสร้างเสริมการเรียนรู้ได้จริงและเหมาะสม เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ๐ คะแนน : ไม่มี ๓ คะแนน : มี แต่ต้องปรับปรุง ๕ คะแนน : มีและเหมาะสม สามารถสร้างการเรียนรู้ได้จริง	๕		
	๕. มีเครือข่ายครูพาทำ หรือวิทยากรประจำฐานเรียนรู้/จุดเรียนรู้ เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ๐ คะแนน : ไม่มี ๓ คะแนน : มี แต่ไม่ครอบคลุมทุกด้านการเรียนรู้ที่จำเป็น (สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และบริบทชุมชน) ๕ คะแนน : มีและครอบคลุมทุกด้านการเรียนรู้ที่จำเป็น (สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และบริบทชุมชน) เชื่อมโยง ๗ ภาควิชาการพัฒนาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม	๕		
ด้านที่ ๓ ผลผลิตและ ผลิตภัณท์ : Product (๒๐ คะแนน)	๑. มีผลผลิตพึ่งพาตนเองได้ โดยมีความมั่นคงทางอาหาร และผลผลิตมีความปลอดภัย เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ๐ คะแนน : ไม่มี ๓ คะแนน : มี แต่ต้องปรับปรุง ๕ คะแนน : มีและเหมาะสม	๕		
	๒. มีการแปรรูปผลผลิต และมีการจำหน่าย เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ๐ คะแนน : ไม่มี ๓ คะแนน : มีการแปรรูปผลผลิต และ/หรือจำหน่าย แต่การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง ๕ คะแนน : มีการแปรรูปผลผลิตและมีการจัดจำหน่ายที่สร้างรายได้อย่างต่อเนื่อง	๕		

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ค่า คะแนน	คะแนน ที่ได้	หมายเหตุ
	๓. มีการออมและการแบ่งปัน เช่น การออมเมล็ดพันธุ์ การออมผลผลิต อาทิ ข้าว ไข่ ไก่ และพันธุ์ไม้ การตั้งกลุ่มออมทรัพย์ฯ หรือการแบ่งปัน อาหาร หรือเมล็ดพันธุ์ให้กลุ่มเปราะบาง ครั้วเรือนยากจน เป็นต้น เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ○ คะแนน : ไม่มี ๓ คะแนน : มี แต่ยังไม่ครอบคลุมทั้งด้านการออมและการแบ่งปัน ๕ คะแนน : มีและครอบคลุมทั้งด้านการออมและการแบ่งปัน และ สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือนอย่างเป็นรูปธรรม	๕		
	๔. มีการรวมกลุ่มสนใจ กลุ่มกิจกรรม หรือกลุ่มที่มีปัญหาเฉพาะด้าน ในลักษณะคลัสเตอร์ (Cluster) เพื่อช่วยเหลือเกื้อกูล เชื่อมโยงและ ร่วมกันพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ○ คะแนน : ไม่มี ๓ คะแนน : มี แต่ยังไม่เป็นกิจลักษณะหรือเป็นทางการ ๕ คะแนน : มีและเป็นกิจจะลักษณะหรือเป็นทางการ และมีผลการ ดำเนินงานเป็นรูปธรรม	๕		
ด้านที่ ๔ การตลาด และการประชาสัมพันธ์ : Promotion (๑๕ คะแนน)	๑. มีช่องทางการจำหน่ายในชุมชน เช่น ตลาดในแปลง รถพุ่มพวง/รถเร่ นอกชุมชน เช่น ตลาดระดับอำเภอ/จังหวัด หรือตลาดออนไลน์ เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ○ คะแนน : ไม่มี ๓ คะแนน : มีช่องทางการจำหน่ายเฉพาะในชุมชน ๕ คะแนน : มีช่องทางการจำหน่ายในชุมชน นอกชุมชน และออนไลน์	๕		
	๒. มีช่องทางการตลาดที่เชื่อมโยงเครือข่าย OTOP และ/หรือ บริษัท ประชาธิปไตยภาคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ○ คะแนน : ไม่มี ๓ คะแนน : มี แต่การเชื่อมโยงไม่เป็นกิจลักษณะหรือรูปธรรม ๕ คะแนน : มีและการเชื่อมโยงที่เป็นกิจลักษณะหรือรูปธรรม และมี รายได้เพิ่มขึ้น	๕		
	๓. มีการเผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ Offline/Online/Mass Media เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ○ คะแนน : ไม่มี ๓ คะแนน : มี จำนวน ๑ - ๒ ช่องทาง/เดือน ๕ คะแนน : มี จำนวน เท่ากับหรือมากกว่า ๓ ช่องทาง/เดือน	๕		

องค์ประกอบ	ตัวชี้วัด	ค่า คะแนน	คะแนน ที่ได้	หมายเหตุ
ด้านที่ ๕ การบริหารจัดการ (๑๐ คะแนน)	๑. การกำหนดโครงสร้างการบริหารงาน ระเบียบข้อบังคับหรือแนวทางการปฏิบัติงาน และแผนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เพื่อก้าวสู่การเป็นศูนย์การเรียนรู้ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีคุณภาพ เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ๐ คะแนน : ไม่มี ๓ คะแนน : มี แต่ยังไม่เป็นระบบและเป็นรูปธรรม ๕ คะแนน : มีการกำหนดโครงสร้างการบริหารงานและแนวทางการขับเคลื่อนพื้นที่ต้นแบบได้อย่างเป็นรูปธรรม	๕		
	๒. มีคนมาเรียนรู้ทุกเดือนและบริหารจัดการเรียนรู้ได้ เกณฑ์การพิจารณาและให้คะแนน ๐ คะแนน : ไม่มี ๓ คะแนน : มี แต่ไม่ต่อเนื่อง ๕ คะแนน : มีการจัดกิจกรรมในรูปแบบที่หลากหลายและดำเนินการต่อเนื่อง	๕		

นิยามศัพท์

พื้นที่ต้นแบบฯ หมายถึง พื้นที่ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล” แบ่งเป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่ พื้นที่เรียนรู้ชุมชนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Community Lab Model for Quality of Life : CLM) ระดับตำบล และพื้นที่ครัวเรือนต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต (Household Lab Model for Quality of Life : HLM) ระดับครัวเรือน